

ע"פ 5010/14 - נאיף סראחין, סולימן בן סליםמן אלדרארגה נגד מדינת
ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5010/14
ע"פ 5670/14

לפני:
כבוד המשנה לנשיא מ' נאור
כבוד השופט א' חיות
כבוד השופט צ' זילברטל

נאיף סראחין :5010/14
סולים בן סליםמן אלדרארגה :5670/14
המערער ב-ע"פ
המערער ב-ע"פ

נ ג ד

המשיבה בשני הערעורים:

מדינת ישראל

ערעור על פסק דיןו של בית המשפט המחוזי בבאר
שבע מיום 9.7.2014 ב-ת"פ 52688-02-13 שנית על
ידי כבוד השופט נ' זלוט'ובר

תאריך הישיבה:
(27.10.2014) ג' בחשוון התשע"ה

בשם המערער ב-ע"פ 5010/14: עו"ד מוטי יוסף
בשם המערער ב-ע"פ 5670/14: עו"ד אחמד וחד

בשם המשיבה בשני הערעורים: עו"ד איתמר גלבזיש

עמוד 1

פסק דין

המשנה לנשיה מ' נאור:

1. לפנינו שני ערעורים, שנדונו יחדיו, על גזר דין של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט נ' זלוטובר) ב-ת"פ 14/10/2010 וסולים בן סלימאן אלדראגה, המערער ב-ע"פ 5670(14/9.7.2014). בית המשפט גזר על כל אחד משני המערערים (נאיף סראחין, המערער ב-ע"פ 52688-02-13 מיום 52688-02-13) עונש מאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים (בניכוי ימי מעצרם); 8 חודשים מאסר מותנים לשושן שלוש שנים לביל יעברו עבירה מהubeiroות בהן הורשעו או עבירה לפי פרק יא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) (אך לפחות עבירות לפי סעיף 413 לחוק החזקת נכס חסוד) או לפי סעיף 432 לחוק (הוצאת שיק ללא כסוי); ותשולם קנס בסך 5,000 ש"ח או 3 חודשים מאסר בפועל תחתיו. בנוסף, בית המשפט פסל את אלדראגה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה לכל רכב מנועי לתקופה של 5 שנים מיום שחרורו ממאסר.

כתב האישום

2. שני המערערים והמשיבה הגיעו להסדר טיעון במסגרת הוגש כתוב אישום מתוקן. כתב האישום יחס לכל אחד משני המערערים עבירת קשר רפואי ביצוע פשע (סעיף 499(א)(1) לחוק); עבירת פגיעה ברכוש (סעיף 108(א) לחוק); ועבירת ניסיון גנבה (סעיף 384 בצוירוף סעיף 25 לחוק). בנוסף, כתב האישום ייחס לאldraraaga עבירת הסטיות בררכב לביצוע פשע (סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]) ועבירת חובת פולישה (סעיף 2(א) לפקודת בטיחות רכב מנועי [נוסח חדש, התש"ל-1970]).

3. על פי עובדות כתב האישום במועד שאינו ידוע, אך לפני ה-22.2.2013, קשרו המערערים, יחד עם אדם אחר (להלן: الآخر) שזהותו אינה ידועה, קשר לhicnus לשטחי האש הסמוכים לבסיס מלאי' באזר צאלים ולגנוב מתוכם חלקיק מתחכמת של שלדות טנק ורכב, שהין רכוש צה"ל. שלדות אלו משמשות את צה"ל כמטרות לאימונים ונטען כי בעליהם לא ניתן לקיים אימונים בצורה יעילה ולהכשיר את כוחות הביטחון למשימות הביטחוניתות שייהי עליהם לבצע. בכתב האישום נטען כי בבורא ה-22.2.2013 נסעו המערערים והאחר בשני כלי רכב ונכנסו אל "שטח אש 308" הסמוך לבסיס, כשהם מצוידים במבער לחיתוך ברזל, בלון חמוץ וכלי חיתוך שונים. לאחר שהגיעו לשולדת טנק בשטח האש, חתכו השולשה בצוותא חדא חתיכות ממנה והעמסו אותן על רכבייהם. בשלב זה איתרו מתנדבים מיחידת הג'יפים "אשכול" של משטרת ישראל את השולשה וצפו בהם במעשייהם. בהמשך, נערכו שני המערערים על ידי מתנדבי משטרת ישראל.

ההליכים בבית המשפט המחוזי

4. ביום ה-23.10.2013 הודיעו שני המערערים בכל העובדות המתוארות בכתב האישום המתוקן. לאור הודאותם הרשע בית המשפט קמא את כל אחד מהמערערים בעבירות המיחסות לו. בשלב זה ביקש בא-כוכם של המערערים כי עמוד 2

ווגש בעניינים תסקירות על ידי שירות המבחן – בקשה להנענה בבית המשפט.

5. מתסיקור שירות המבחן לגבי סראחין עולה כי הוא בן 24, אב לשני ילדים בני שבעה חודשים ושנתיים, ולא עבר פלילי. לדבריו נולד בסיני וכשהיה בן 9 עברו בני משפחתו להתגורר עם חברי שבט מסעודי אל עזמה ונאלצו להתר摸ד עם קשיים כלכליים וחברתיים. ב-2010 קיבל מעמד של תושב ארעי. לדבריו סיים 12 שנות לימוד, רכש מקצוע של חשמלאי רכב והוא מעוניין ללמידה בעtid הוראה. עד למעצרו עבד במספר עבודות מזדמנות ומזה כשתיים עובד באירוע מדברי. ביחס לביצוע העבירה, טען סראחין כי מכירו הצעיר לו להצטרף אליו למטרת איסוף בrzil לשם מכירתו. לדבריו, עשה זאת מכיוון שהוא מעוניין לטיל בשטח ולא לשם השגת תמורה כספית. עוד אמר כי פועל מתוך תמיינות וכי לא ידע שההשתתח המדובר הוא שטח צבאי סגור, זאת מכיוון שמדובר בשטח פתוח שאינו מגודר. יחד עם זאת נמנע סראחין מההתייחס לעובדה שהצדדים לחיתוך בrzil היה מונח מלכתחילה ברכב בו נסע. לבסוף, הביע סראחין חרטה על מעשי וחושש מן ההשלכות המשפטיות שלהם על עתידו.

קצינת המבחן התרשמה כי סראחין ביקש לצמצם את אחוריותו למעורבותו בפלילים ולתלוות את האחריות לביצוע העבירות באדראה. לסבירתה ביצוע העבירות אינו משקף את התנהגותו של סראחין וכי כו� הוא מצליח לראות כיצד בחירותיו השגויות הובילו אותו לפעול בגין חוק. קצינת המבחן העלתה בפניו סראחין את האפשרות להשתלב בטיפול אך הוא ציין שהוא מעדיף להמשיך ולהתמיד במקום עבודתו, שכן הוא רואה בה גורם מוקדם ומשמעותי עבורו. לאור האמור המליצה קצינת המבחן כי על סראחין יוטל עונש של צו לביצוע 220 שעות לתועלת הציבור. בית המשפט קמא ציין כי גם הממונה על עבירות השירות הגיע חוות דעת בעניינו של סראחין בה נאמר כי הוא מתאים לRICTSI מסר בעבודות שירות.

לקראת הדיון בפניו בערעור הגיש שירות המבחן תסquit משלים בעניינו של סראחין. בתסquit זה פורט כי הוא מתגורר יחד עם אימו, אחיו, אחיוו, רעיתו ו שני ילדים וכי הוא המפרנס היחיד במשפחה המורחבת והגרעינית. עוד ציין כי בשיחה המשלימה עמו תיאר סראחין את נסיבות ביצוע העבירה באופן שונה משטייר אותן בעבר. כך, טען כי מטרת הנסיעה בשטח האש הייתה איסוף בrzil וכי ציוד החיתוך נמצא ברכבו של אדראה בזאת קבעו למקרה בו akan יתקלו בחיפושים בברזל. יחד עם זאת חזר וטען סראחין כי התקoon לאסוף בrzil אשר אינו שייך לאיש וכי מאז מעורבותו בעבירה, ועל מנת להימנע מביצוע טעות דומה, הוא נמנע כמעט מכך מאריך בrzil. בסיכון התסquit המשלים ציינה קצינת המבחן כי מדובר בצעיר בעל משפחה, המשמש כמספרן היהודי של משפחתו המורחבת, בעל תפיסת עולם חיובית ובעל שאיפות לניהול חיים נורמטיביים ותקינים. לאור האמור המליצה קצינת המבחן לשקל ענישה שלא במאסר בפועל.

6. מתסיקור שירות המבחן לגבי אדראה עולה כי הוא בן 37, נשוי וללא ילדים. היות ואין לו תעודת זהות, לא ניתן היה לקבל מידע על עברו הפלילי אך לדבריו בשנת 2006 נידון ל-18 חודשים מאסר בגין עבירות סמיים. אדראה לא למד במסגרת חינוכית כלשהי. במהלך חייו עבד בעבודות מזדמנות בתחום הבניין והברזל וכיום הוא עובד בעבודות חקלאות ומשתדל לפרנס את בני משפחתו, לרבות הוריו, אשר לדבריו מתמודדים עם מצוקה כלכלית קשה. לדבריו אף הגיע בקשה למשרד הפנים לקבל תעודה תושב על מנת להיות זכאי לטיש כלכלי ובריאותית עבורו ועבור בני משפחתו. ביחס לביצוע העבירה טען אדראה כי כוונתו הייתה לטיל בשטח האש יחד עם מכר וכי משבחינו בברזל החליטו להעמיסו על רכbum ולמכרו בMagnitude מקום מגוריו. עוד טען שהשתתח בו נמצא הברזל היה פרוץ ולכן לא היה

מודע לכך שבמעשיו הוא עובר על החוק.

קצינת המבחן צינה כי אלדרארגה התקשה לתאר את המניעים העומדים מאחורי ביצוע העבירה וכי הוא ביקש לצמצם את אחוריותו. עוד התרשמה כי הגם שאיןו לתקן אחריות מלאה על תכנון העבירה וביצועה, הוא מבין כי עליו להימנע מהתנהלות דומה. לאור האמור המליצה קצינת המבחן כי על אלדרארגה יוטל עונש של צו לביצוע 220 שעות לתועלת הציבור. בית המשפט קמא צין כי המmonoה על עובדות השירות הודיע לבית המשפט שאלדרארגה התייצב בפניו אך משהתבקש להזדהות הודיע שהוא הולך לרכבו להביא תעודה זהות ומאז לא שב ולא הודיע דבר למmonoה. לאור האמור לא הוגשה חוות דעת של המmonoה בעניינו של אלדרארגה ובית המשפט קמא דחה בקשה מטעם בא כוחו להחזירו בשנית לצורך מתן חוות דעת.

גם בעניינו של אלדרארגה הוגש תסקיר משלים מטעם שירות המבחן. במסגרת זו פורט בין היתר מצבו הכלכלי הקשה. גם אלדרארגה שינה את אופן תיאورو את העבירה ונסיבות ביצועה. לדבריו מטרת הנסעה הייתה איסוף ברזל, פעילות בה הוא ממשיך עד היום על מנת לנשות ולפרנס את משפחתו. יחד עם זאת צין כי לא יכול היה לדעת שמדובר בשטח צבאי סגור וכי הברזל שנלקח היה בגדר רכוש צה"ל. בסיכום התסקיר המשלים צינה קצינת המבחן כי מחד קיימים בעניינו של אלדרארגה גורמי סיכון שונים, לרבות עברו הפלילי והתייחסותו המוצמצמת לעבירה, ומайдך קיימים גם גורמי סיכון כגון הבנתו את מחيري העבירה ושיטוף הפעולה שהעניק לשירות המבחן. לאור האמור המליצה קצינת המבחן לשקל ענישה שלא במאסר בפועל.

7. במסגרת גזר דין של המערערים קבע בית המשפט קמא כי על פי הפסיקה הנהוגת, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות ביצוע העבירה, מתחם העונש ההולם בעניינים נع בין 8 חודשים לשנתיים של מאסר לריצוי בפועל. לשיטתו עברית הפגיעה ברकוש לפי סעיף 108 לחוק בה הורשו המערערים מבקשת להגן על שני ערכים מוגנים. הראשון הוא הגנה על קניינו של צה"ל אשר נרכש בכיספי ציבור והשני הוא שמירה על יכולת הצבא לקיים אימונים כראוי ולהכשיר את כוחות הביטחון. בית המשפט צין כי ניתן ללמוד על חשיבותו ומשמעותו של הערך השני מכך שסעיף 108 נמצא בפרק ז' לחוק שכותרתו היא "בטחון המדינה, יחס חוץ וסודות רשמיים", תחת סימן ג' שכותרתו "פגיעה בכוחות מזוינים". מכאן גם הטעם, לשיטת בית המשפט קמא, להחמרה הצדקה של העבירה הקובעת 7 שנים מאסר, וזאת בהשוואה לעבירה היזק בצדון (לפי סעיף 452 לחוק) שהעונש הצדקה הוא מאסר של שלוש שנים בלבד. בית המשפט הוסיף כי אין מדובר בעבירה מזדמנת אלא בפעולות עבריניות מתוכננת שרווחים רבים וקלים הצדקה. בהקשר זה צין כי המערערים קשו רק לסייע העבירה עם אחר שזהו אינה ידועה וכי בגיןוד לדברי החריטה שהביעו הם אינם מסיעים לחשוף את זהותם; כי הם הציגו מראש בכל רכיב ובכל היותר שוניים שישו להם ביצוע העבירה; וכי חיתוך שלדת הטנק מחייב מיזמות מסוימת וידע של שימוש בכליים לשם כך. בගזרו את דין של המערערים בתוקן המתחם האמור צין בית המשפט קמא כי לזכותם עמדו העובדה שהODO בעבודות כתוב האישום המתוקן ובכך חסכו זמן שיפוטי יקר (הגם שהליך ההוכחות כבר החל בעניינים), מצבם הסוציאו-כלכלי הרעוע והעדר עבר פלילי לסרាជון והרשעה קודמת אחת לאלדרארגה. למורות האמור, קבע בית המשפט כי חומרת העבירות, נסיבות ביצוען, צרכי ההרתקעה, העובדה כי סרាជון סירב מטעמי הוא להצעת הטיפול והצורך להילחם במה שהפכה להיות תופעה נפוצה הפוגעת ביכולתו של הצבא להתאמן, אינם עולמים בקנה אחד עם המלצת שירות המבחן להסתפק בשירות לתועלת הציבור. מסיבות אלו, גזר בית המשפט את עונשם של המערערים כפי שתואר לעיל.

8. סראחין טען בערעоро כי בית המשפט קמא גזר עליו עונש חמור מדי. לשיטתו בית המשפט לא נתן משקל מספק להודאות אשר חסכה זמן שיפוטי יקר; לחרטה העומקה שהביע על מעשיו; להמלצת שירות המבחן והמומנה על עבודות השירות בעניינו; לעובדה שרצה 11 ימים במעצר – תקופה שהייתה טראומטית עבורו – ושל אחר מכך ריצה תקופה ארוכה בתנאי מעצר בבית מבל' שהפרם; להעדר עבר פלילי; ולתלות הכלכלית של משפחתו בו. לאור כל האמור ביקש סראחין מבית משפט זה להתערב בגין דינו כך שירצה עונש בעבודות שירות.

9. אלדרארגה טען גם הוא בערעоро כי בית המשפט קמא גזר עליו עונש חמור מדי. לשיטתו בית המשפט השית עליו עונש מסר לתקופה ארוכה ובלתי סבירה ביחס למקרים דומים ואף חמורים יותר. שנית טען כי בית המשפט לא נתן משקל מספק לעובדה שהודה בעבודות כתוב האישום המתוקן, לחרטה העומקה שהביע על מעשיו, להמלצת שירות המבחן בעניינו ולמצוקה הכלכלית הקשה שלו ושל בני משפחתו. שלישי טען כי לא היה מקום לדוחות את בקשתו להופיע בשנית בפני שירות המבחן. בהקשר זה ביקש להסביר שהסיבה לכך לו תעוזת זהות נועוצה בהשתיקותו לשפט דרארגה אשר חבריו עברו מסיני לאזרobar-שבע לאחר הסכמי השלום עם מצרים ועד היום מרביתם אינם מחזיקים בתעוזות זהות ישראלית. לטענתו מסיבה זו לא התקבל למתן חוות דעת על ידי הממונה על עבודות השירות. לאור האמור, ביקש אלדרארגה כי בית משפט זה יתעורר בעונש שנגזר עליו כך שתואומץ המלצה שירות המבחן בעניינו. לחילופין ביקש כי בית משפט זה יורה על קבלת חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות בעניינו.

דין והכרעה

10. שקלנו את טענות הצדדים ולא רأינו מקום להקללה בעונשם של המערערים. כפי שצין בית המשפט המחויז הפניו בגניבת מתקות בשטחים פתוחים רבים, ועל הענישה לשדר מסר חד ממשמעי וברור שמי שייתפס בגניבת מתקות או בעבירות הקשורות לכך יושת עליו מסר לריצוי בפועל. המעשים שנעשו פוגעים ביכולת הצבא להתאמן. גם גישתם של המערערים לעבירה, כפי שפורט, אינה תומכת בהקללה בעונשם.

11. סוף דבר: דין הערעורים להידחות.

12. המערערים יתיצבו למסרים בבית סוהר ימ"ר דקל ביום 16.11.2014 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשוטם תעוזת זהות או דרכון. על המערערים לחתם את הכניסה למסר, כולל האפשרות למינוי מוקדם, עם ענף אבחון ומינוי של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

עד להתייצבויות כאמור, יחולו על המערערים כל תנאי השחרור בערובה שהושטו עליהם.

המשנה לנשיא

השופט א' חיות:

אני מסכימה.

שׁוֹפְטָת

השופט צ' זילברטל:

אני מסכימים.

שׁוֹפְט

הוחלט כאמור בפסק דין של המשנה לנשיאה מ' נאור.

ניתן היום, ו"א בחשון התשע"ה (4.11.2014).

המשנה לנשיאה

שׁוֹפְטת

שׁוֹפֵט